

INTERNA MEDICINA

III. međunarodni simpozij o hipertenziji – translacijska medicina u hipertenziji

Hrvatsko društvo za hipertenziju u suradnji s Mađarskim društvom za hipertenziju te sveučilištima u Zagrebu, Osijeku i Peču organiziralo je 3. međunarodni simpozij o hipertenziji – translacijska medicina u hipertenziji. Simpozij je održan 28. i 29. studenoga 2014. u Osijeku, a podršku skupu dalo je i Europsko društvo za hipertenziju. Kao prethodna dva simpozija, i posljednji je okupio brojne hrvatske i inozemne predavače. Naglasak je već tradicionalno na povezivanju znanstvenika različitih profila koji se bave hipertenzijom, od bazičnih eksperimentalnih, preko kliničkih do javnozdravstvenih istraživanja. Također, simpozij je bio posvećen mladim znanstvenicima kojima je pružena prilika da predstave svoje radove te razmijene iskustva i ideje s kolegama koje se bave različitim aspektima hipertenzije. Mladi kolege su aktivno sudjelovali i u radu simpozija, predsjedajući pojedinim sekcijama, moderirajući poster-sekcije te sudjelujući u okruglim stolovima i debatama. Tom je prilikom održan i simpozij medicinskih sestara u hipertenziji.

Metabolički poremećaji

U sekciji posvećenoj metaboličkim poremećajima u hipertenziji prof. Peter Nillson održao je predavanje o sve većem značaju crijevne mikroflore u patogenezi različitih bolesti. Prisutnost, odnosno odsustvo crijevnih bakterija može djelovati protektivno, ili pak pridonositi razvoju određenih bolesti kao npr. metaboličkog sindroma.

Na intrigantno predavanje na-dovezao se dr. sc. Ivan Pećin, koji je govorio o povezanosti lipoproteina (a) i kardiovaskularnih bolesti. Lipoprotein (a) svojim protrombotskim i inflamatornim djelovanjem dovodi do ubrzane ateroskleroze, a time i do povišenog kardiovaskularnog rizika. Prof. Istvan Wittmann objasnio je kako alteracije proteina uslijed oksidativnog stresa mogu pridonijeti

Kao i prethodna dva, Treći međunarodni simpozij o hipertenziji predstavljao je sponu između znanstvenika različitih profila, od bazičnih istraživača preko kliničara do epidemiologa. Također, simpozij je bio posvećen mladim znanstvenicima, kojima je pružena prilika da predstave radove te razmijene ideje s kolegama koje se bave različitim aspektima hipertenzije. Uz 55 predavača, od kojih je 22 bilo iz inozemstva, simpoziju je nazočilo dvjestotinjak sudionika. Tijekom skupa održan je i 2. hrvatsko-mađarski simpozij, koji je bio prilika za razmjenu iskustava te daljnju suradnju hrvatskih i mađarskih hipertenzionologa. Podršku skupu dalo je i Europsko društvo za hipertenziju.

Prof. dr. sc. Ines Drenjančević iznijela je najnovije spoznaje o inhibiciji RAS-a

Prof. dr. sc. Peter Nillson u raspravi o metaboličkim poremećajima u kardiovaskularnim bolestima

razvoju rezistencije na vazodilatatorne učinke acetilkolina, inzulina i agonista GLP-1 receptora.

Nakon preglednih predavanja, sudionici su imali priliku upoznati se sa zanimljivim istraživanjima, npr. o lixisenatidom posredovanoj vazodilataciji, promjenama metaboličkih parametara i arterijskog tlaka nakon primjene vildagliptina, utjecaju leptina i adiponektina u hipertenziji i metaboličkim poremećajima.

Nacionalni program smanjenja unosa kuhinjske soli; regulacija arterijskoga tlaka

Prof. Bojan Jelaković predstavio je nacionalni program smanjenja unosa kuhinjske soli. Na navedenom programu radi se još od 2006., kada je prvi put pokrenuta inicijativa tijekom 1. hrvatskog kongresa o hipertenziji. U listopadu 2014. u Vukovaru je održana Međunarodna konferencija o kuhinjskoj soli, tijekom koje je postignut velik napredak; ministar zdravlja tada je najavio Nacionalnu strategiju o smanjenju unosa kuhinj-

ske soli, a uključile su se i pojedine tvrtke iz prehrambene industrije. Pogubni učinci soli u oboljelih od arterijske hipertenzije dobro su poznati, a svojim rezultatima to su potkrijepile mlade znanstvenice Anita Ćosić i Ana Čavka pokazujući kako pojačan unos soli dovodi do povećanog oksidativnog stresa te poremećaja mikro i makrovaskularne reaktivnosti.

Prof. Nandu Goswami prikazao je metodu spektrofotometrijskog mjerenja arterijskog protoka te procjene endotelne funkcije *flow-induced* vazodilatacijom. Prof. Ines Drenjančević podsjetila je na važnost renin-angiotenzinskog sustava u regulaciji tlaka i homeostaze tjelesnih tekućina. Inhibicija prekomjerno aktiviranog RAS-a protektivna je u kardiovaskularnim bolestima, ali novija istraživanja ukazuju i na endotelnu disfunkciju uslijed prekomjerne supresije RAS-a. Nove spoznaje upozoravaju na važnost pomne procjene aktivnosti RAS-a i sol-osjetljivosti u bolesnika prilikom odabira antihipertenzivne terapije.

Predah između predavanja – dr. sc. Ivan Pećin, dr. sc. Mario Laganović, prof. dr. sc. Dragan Lović, doc. dr. sc. Ingrid Prkačin i prof. dr. sc. Bojan Jelaković

Prof. dr. sc. Csaba Farsang i dr. sc. Mario Laganović predsjedali su 2. hrvatsko-mađarskim simpozijem

Imunost i hipertenzija; cerebrovaskularni inzult

U izlaganju prof. Jerka Barbića ukazano je na imunološke mehanizme koji mogu dovesti do hipertenzije, te kako aktivacija i akumulacija upalnih stanica oštećuje ciljne organe u bolesnika s hipertenzijom. Čini se da središnji živčani sustav ima važno mjesto u aktivaciji imunoloških zbivanja jer je u eksperimentalnih životinja s lezijom anteriornog dijela treće moždane komore iskazan izostanak razvoja hipertenzije i aktivacije upalnih stanica kao odgovora na angiotenzin. Dr. sc. Živka Dika podsjetila je pak na povezanost hipertenzije i autoimunih bolesti.

U sekciji o moždanom udaru, dr. Ildiko Lovadi Emese istaknula na značaj arterijske hipertenzije kao jednog od glavnih čimbenika rizika za cerebrovaskularnu bolest. Također, upozorila je na važnost, ali i oprez pri regulaciji tlaka u akutnoj fazi moždanog udara. Uz primarnu prevenciju, od velikog značaja je i sekundarna prevencija moždanog udara. Recidivirajući moždani udari čine gotovo petinu svih cerebrovaskularnih incidenata, a još uvijek ne postoje relevantni podaci o ciljnim vrijednostima kako arterijskog tlaka, tako i LDL kolesterola u toj skupini bolesnika. Stoga je Europsko društvo za hipertenziju s Kineskom hipertenzivnom ligom pokrenulo istraživanje o sekundarnoj prevenciji u bolesnika s preboljelim moždanim udarom (ESH-CHL-SHOT).

Tijekom sekcije prikazani su i hrvatski rezultati međunarodnog ESH-STROKE istraživanja u bolesnika s preboljelim moždanim uda-

rom, koji pokazuju visok stupanj loše regulirane arterijske hipertenzije te brojne komorbiditete. Također, visoka je prevalencija hipertenzije bijelog ogrtača i maskirane hipertenzije, što opravdava upotrebu kontinuiranog 24-satnog mjerenja arterijskog tlaka s ciljem prepoznavanja tih bolesnika.

Hipertenzija u kliničkoj praksi; srce i bubreg

U dijelu posvećenom arterijskoj hipertenziji u kliničkoj praksi naglasak je bio na perioperativnom dijagnostičkom i terapijskom algoritmu u hipertenzivnih bolesnika, kao i na liječenju hipertenzivnih kriza. Bilo je govora i o oksidativnom stresu uzrokovanom hipertenzijom, renalnoj denervaciji te učinku omega-3 masnih kiselina na arterijski tlak, mikrocirkulaciju i profil lipida.

Prof. Janos Garai podsjetio je pak na povećan kardiovaskularni rizik u žena u postmenopauzi; hormonska nadomjesna terapija ima svoje mjesto, ali je još uvijek teško identificirati žene u kojih nadmašuje potencijalne rizike.

O problemima dijagnostike i liječenja hipertenzije u bolesnika na hemodijalizi govorio je doc. Draško Pavlović. Od 60 do 85% bolesnika na hemodijalizi ima hipertenziju, ali još ne postoji zajednički stav kada i kako mjeriti arterijski tlak te koje su optimalne vrijednosti tlaka. Uobičajeno mjerenje prije i poslije dijalize slabo korelira s incidencijom kardiovaskularnih događaja. Kućno mjerenje arterijskog tlaka puno je pouzdanije, a u tih bolesnika svakako bi trebalo učiniti i 24-satno mjerenje.

II. hrvatsko-mađarski simpozij o hipertenziji

Tijekom simpozija održan je i 2. hrvatsko-mađarski simpozij o hipertenziji kojim su predsjedali prof. Csaba Farsang, prof. Akos Koller, prof. Bojan Jelaković i dr. sc. Mario Laganović. Prof. Akos Koller govorio je o adaptivnim vazomotornim mehanizmima intracerebralnih arterija kao odgovoru na hipertenziju. Dr. Istvan Barna podsjetio je na važnost pravilnog mjerenja arterijskoga tlaka kako bi se izbjegla pseudohipertenzija, na važnost kućnog mjerenja arterijskog tlaka kao i 24-satnog mjerenja arterijskog tlaka u prepoznavanju bolesnika s hipertenzijom bijelog ogrtača i maskiranom hipertenzijom. Bilo je govora i o specifičnostima hipertenzije u starijim dobnim skupinama, hipertenziji u trudnoći, dijabetičkoj nefropatiji te hipertenziji u adolescenciji. Sve je veća prevalencija hipertenzije u adolescenata, što je zabrinjavajuće. U tih mladih bolesnika istraživanja pokazuju i oštećenja ciljnih organa te bi identifikacija adolescenata s prehipertenzijom bila od velikog značaja jer je to skupina bolesnika u kojoj bi promjene životnih navika i nefarmakološke mjere mogle biti najučinkovitije.

Kao i na 1. hrvatsko-mađarskom simpoziju održanom u rujnu 2014. u Siofoku, tijekom mađarskog nacionalnog kongresa, i ovo je bila prilika za razmjenu iskustava te daljnju suradnju hrvatskih i mađarskih hipertenzijologa.

Jelena Kos, dr. med.

Zavod za nefrologiju, arterijsku hipertenziju, dijalizu i transplantaciju, Klinika za unutrašnje bolesti, KBC Zagreb